

saa efter dette Cirkulære, men som Regel bør det blive indenfor Pastoratets Grænser. Men, om Formen for Henvendelsen til Ministeren i øvrigt finder denne ikke Anledning til at foreskrive nogen som helst Regel. Formerne synes i det hele at være Ministeren saa knusende ligegyldige. Men saaledes som Cirkulæret er affattet, bliver Indholdet aldeles umuligt at benytte for Folkekirkens Medlemmer. Jeg vil tro, at den ærede Minister har ment, at han skulde berolige Befolkningen, efter at Menighedsraadslovens Bortfald har betaget dem enhver Ret og Adkomst til paa organiseret Maade at udtale sig overfor Ministeren angaaende deres Ønsker med Hensyn til Præstekaldsbesættelse, og jeg forudsætter — jeg er jo den ærede Ministers gamle personlige Ven og har derfor ingen Grund til at mistænke ham for noget, jeg ikke bør mistænke ham for —, at han har ment at ville vise sin Velvillie overfor Befolkningen ved at sige som saa: Ja, kære Børn, I skulle ikke være bedrøvede over det, der er sket, her er en Udsigt for jer til fremdeles at bevare nogen Indflydelse — for Ministeren tager naturligvis alt muligt Forbehold med Hensyn til at skønne over, hvorvidt han vil tage Hensyn til dem — paa Valget af jeres Præst. Det forekommer mig, at i saa Tilfælde staar Udførelsen ikke i passende Forhold til Ministerens gode Hensigt. Men jeg mener overhovedet, at Menighedernes Indflydelse paa Kaldelsen af Præster ikke skal være overladt til en Ministers For-godtbefindende, og det skal ikke dikteres Menighederne ved et tilfældigt Cirkulære, allermindst et Cirkulære af den Beskaffenhed, der her foreligger. At byde Menighederne sligt er uanstændigt.

Folkekirkens Medlemmer have Krav paa at faa en lovlig foreskrevet Ordning af dette Forhold, og det glædede mig nu at høre, at det kunne vi ogsaa vente. Men det forekommer mig naturligt, om Ministeriet havde skyndt sig med dette Arbejde, og, i Stedet for at udsende et Cirkulære af den Beskaffenhed som det her foreliggende, havde forelagt Folketinget et Forslag til Lov om Præstevalg. Der er jo mange Formularer, som den ærede Minister kunde have benyttet. Der har været mange saadanne Forslag. Der foreligger Forslag fra det kirkelige Udvalg, ligesom der foreligger en hel Række af Forslag helt op i 90'erne fra indflydelsesrige Medlemmer af Folketinget. Jeg vilde have fundet det naturligt, om Ministeriet havde taget Traaden op, der, hvor den

slap i 90'erne, med Hensyn til Spørgsmaalet om de kirkelige Forholds Ordning. Hensigten med denne Forespørgsel er derfor, som allerede udtalt af Ordføreren for Forespørgerne, at faa fuld Klarhed over, hvorledet Ministeriets Standpunkt og Forhold ere i denne saare vigtige Sag, om det er Meningen at regere videre ved administrative Foranstaltninger, eller man vil bøje sig for den gode, gamle Fordring fra dette Tings Side, at Folkekirkens Institutioner skabes og skabes alene ved Lov.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (M. Nielsen): Jeg skal først tillade mig at udtale, at naar det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) undredes over, at ikke jeg straks tog Ordet, forbavser denne Forundring mig lidt. Det ærede Medlem ved nemlig godt, at der er en Forespørger foruden ham, og den anden Forespørger, der nu havde Ordet, regner jeg ikke for et saadant Nul, at jeg ikke ogsaa vilde høre, hvad han havde at sige, før jeg svarede. Det var Grunden til, at jeg ikke straks tog Ordet.

Jeg skal derefter saa lidenskabsløst og roligt som muligt tage fat paa Besvarelsen af den stillede Forespørgsel, og jeg skal i Løbet af det Foredrag, jeg vil holde, komme ind paa Besvarelsen af de Bemærkninger, som de to ærede Forespørgere nu førte frem.

Spørgsmaalet deler sig i to Dele. Den første Del er denne, om Ministeren erkender, at Grundlovens § 75 indeholder et Paabud om, at Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov. Jeg ved ikke, om det er i Dagens Anledning, at Udtrykket „Paabud“ er blevet benyttet; man har tidligere gennemgaaende brugt andre Udtryk. Man har talt om „Tilsagn“, om „Løfte“. Det ærede Medlem fra Ringkøbing har brugt Udtrykket „Krav“ derom, naar han i den Skrivelse, hvormed han meddelte det kirkelige Udvalg dets Instruks, gav en meget lang, fyldig og udtømmende Udvikling af hele det Forhold, der rummes i Grundlovens § 75. Men hvad enten man nu bruger Udtrykket „Paabud“ eller „Løfte“ eller „Tilsagn“, vil jeg svare: Ja, selvfølgelig erkender jeg, at Grundlovens § 75 bestemmer, at da en Kirkeforfatning ikke var optagen som Led i Grundloven, skulde den ordnes ad Lovgivningens Vej.

Jeg skal i øvrigt ikke komme nærmere ind paa de mange delte Meninger, der i Tidernes Løb have været om Forstaaelsen af Udtrykket „Folkekirkens Forfatning“.